

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE IN JAVNO UPRAVO

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 4788 541

F: 01 4788 757

E: gp.mpju@gov.si

www.mpju.gov.si

URAD VLADE RS ZA KOMUNICIRANJE
Gregorčičeva 25, Ljubljana

Matjaž Kek

Vodja sektorja za komunikacijske projekte

gp.ukom@gov.si

Številka: 010-68/2013-2

43/13

Datum: 21. 3. 2013

Zadeva: **Predlagam.vladi predlog 2279: Predlog uvedbe direktne demokracije**

Urad vlade za komuniciranje je Ministrstvu za pravosodje in javno upravo poslal v analizo in odgovor predlog Predlagamvladi.si 2279: Predlog uvedbe direktne demokracije. Predlagatelj predlaga uvedbo direktne demokracije po vzoru na Švico, ki naj bi nas »dokončno rešila politikov«.

Neposredne oblike demokracije imajo vzor v zgodnjem obdobju delovanja antičnih držav. Te oblike so po svoji naravi zelo specifične in imajo z današnjim malo skupnega. V tistem obdobju namreč pri prakticiranju neposredne demokracije ni bilo trdnih pravil, kakršna so se uveljavila skozi stoletja sodobne zahodne civilizacije, hkrati pa je šlo za po teritoriju in številu prebivalcev večinoma majhne mestne države, neprimerljive z današnjimi. Po zgodnjih oblikah demokracije in prvih poskusih zloma absolutne oblasti monarhov z veliko listino svoboščin (Magna Charta Libertatum) se je od 15. stoletja dalje uveljavila doktrina o delitvi oblasti na izvršno, zakonodajno in sodno, ki naj bi dolgoročno in trajno skozi načelo zavor in ravnotežja preprečevala zlorabo oblasti.

Sodobne oblike demokracije so predstavniške, praviloma pa imajo prebivalci z ustavo zagotovljene tudi instrumente neposredne demokracije. Neposredne oblike demokracije so v sodobnih demokracijah eden od načinov uresničevanja pravice prebivalcev za sodelovanje pri upravljanju javnih zadev in hkrati kot orodje zaščite prebivalcev pred zlorabo oblasti. Zaradi narave neposrednega odločanja (ljudsko glasovanje, odločanje zgolj 'za' in 'proti'), ki se odvija v obliki referendumov, ta način ni uporabljen za navadno vsakodnevno odločanje, ki se dogaja v številnih državnih organih. Zato se neposredna demokracija v nobeni državi ni v polnosti uveljavila. Slovenska ustava v 44. členu določa, da prebivalci sodelujejo pri upravljanju javnih zadev bodisi neposredno bodisi preko izvoljenih predstavnikov. Neposredni obliki demokracije v slovenskem pravnem redu sta referendum in ljudska iniciativa, deloma pa tudi pravica do peticije in na lokalni ravni zbor občanov. Referendumov imamo več vrst: splošnega in lokalnega, predhodnega in naknadnega ter zavezujočega (obligatornega) in fakultativnega. Posebna oblika je ustavno revizijski referendum, kjer se odloča o spremembah ustave.

Prosimo, da odgovorite na naslov Ministrstvo za pravosodje in javno upravo, Tržaška 21, 1000 Ljubljana

Neposredne oblike demokracije v Sloveniji niso redko v uporabi. Prej nasprotno, strokovnjaki ugotavljajo, da prihaja celo do uporabe referendumov kot orodja političnega boja in do referendumov, katerih vsebina ni primerna za odločanje na tak način. Tudi na občinski ravni imamo primerno izkušnjo z referendumi, najpogosteje o občinskih prostorskih aktih. Tako kot v Sloveniji tudi drugod v razvitih demokracijah neposredne oblike demokracije niso nadomestek za predstavniško demokracijo, pač pa njegovo dopolnilo. Zato bi uvedba splošnega sistema neposredne demokracije v ničemer ne prispevala k – kot pravi pobudnik – ideološkemu poenotenju Slovenije, saj izvoljeni predstavniki oblasti zgolj odsevajo volilno telo. Organizacijska načela pri velikih organizacijah, kakršna je tudi država, preprosto zahtevajo oblikovanje predstavniških organov, ki so zadosti majhni, da se lahko sestajajo redno in s sprejemljivimi stroški ter hitro sprejemajo odločitve.

S spoštovanjem,

dr. Roman Lavtar
sekretar
Vodja službe po pooblastilu